

Ja i Ty i następna wojna

Autor: Levin, Hanoch

Dostępność: Niedostępna

[1]

704 stron, twarda okładka.

Wybór najlepszych sztuk izraelskiego autora dramatów, opowiadań, piosenek, wierszy i książek dla dzieci oraz reżysera.

[Hanoch Levin](#) [2] (1943 ? 1999) pochodził z rodziny religijnych Żydów, którzy w 1935 roku wyemigrowali z Łodzi do Palestyny. Sztuki Levina budzą duże kontrowersje zarówno ze względu na treść, jak i prowokacyjną, epatującą wulgaryzmami formę.

Książka zawiera sztuki: Jakobi i Leidental, Szyc, Krum, Sprzedawcy gumek, Zimowy pogrzeb, Męki Hioba, Pakujemy manatki, Śniący chłopiec, Dziewka z Ohio, Morderstwo, Requiem, w tłumaczeniu Irit Amiel, Agnieszki Olek, Jacka Poniedziałka oraz Michała Sobelmana.

Hanoch Levin to obecnie jeden z najczęściej wystawianych autorów na polskich scenach teatralnych! O jego sztukach do poczytania w artykułach, które ukazały się w majowym numerze "Teatru" (2012) oraz klikając w poniższe linki:

Artykuły o Hanochu Levinie:

<http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/167/konto>

[\[3\]](#), [_cialo_i_resztki_poezji/](#) [\[4\]](#)

http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/166/chucpa_teatr_i_dramat_hanocha_levina/

[\[5\]](#)

http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/165/zyc_w_rozczarowaniu/

[\[6\]](#)

"Ja i Ty i Następna Wojna - Teatr Życia i Śmierci - antologia sztuk Hanocha Levina, izraelskiego autora dramatów, opowiadań, piosenek, wierszy i książek dla dzieci oraz reżysera. Twórcy oryginalnego języka i świata teatralnego, przez jednych uwielbianego, przez innych krytykowanego za bluźniercze, brutalne, zbyt wulgarne środki ekspresji czy lewicowe poglądy."

ze wstępu Agnieszki Olek

Śmieszna baśń przez łyzy - o spotkaniu z teatrem i dramatem Hanocha Levina

Sztuki w przekładach Irit Amiel, Agnieszki Olek, Jacka Poniedziałka i Michała Sobelmana w charakterystycznym dla Levina stylu pełnym absurdalnego poczucia humoru opisujące relacje międzyludzkie, zmagania człowieka z absolutem i samym sobą poprzedza obszerny, prezentujący wszystkie etapy twórczości autora wstęp Śmieszna baśń przez łyzy - o spotkaniu z teatrem i dramatem Hanocha

Levina autorstwa Agnieszki Olek. W charakterze postłowa umieściliśmy tekst Shimona Levy (w tłumaczeniu Julity Grodek) Ośmielam poważić się na porównanie - Beckett i Levin; zaraz za nim znajdują się szczególnie interesujące dla polskiego czytelnika wspomnienia - Podróż Hanocha Levina do Polski, które przywołał bliski przyjaciel autora Dani Tracz, a spisała Agnieszka Olek. Antologię zamyka obszerna bibliografia.

"Hanoch Levin widział świat od stóp do głów. Od kłopotów z wypróżnieniem po kłopoty z sensem egzystencji. Od upierdliwości po akty strzeliste, od tkliwych westchnień po szczyty skurwysyństwa. I pokazywał ów świat w swoim teatrze w Tel Awiwie, łącząc nowoczesną, skondensowaną formę z poczciwością żydowskiego wodewilu. Umiał też pożenić okrucieństwo (boleśniejsze od okropieństw śniących się po nocach dzisiejszym brutalistom) ze swojskim ciepłem. Nie bał się łez widowni; baczył, by nie zalewały kpiącej trzeźwości spojrzenia."

Osiem pogrzebów i życie, Jacek Sieradzki
"Przekrój" nr 17-18/25.04. 26-04-2007

[link do innych recenzji na: e-teatr](#) [7]

Kilka słów o sztukach Hanocha Levina:

JAKOBI I LEIDENTAL

Sztuka z piosenkami
przekład: Michał Sobelman

Od tej sztuki w 1972 roku zaczęła się teatralna droga Hanocha Levina jako reżysera. Opowiada ona historię dwojga przyjaciół, którzy rywalizują o względy tej samej kobiety. Jakobi od lat przyjaźni się z Leidentalem,

jednak rezygnuje z ich długotrwałej przyjaźni, żeby wreszcie zacząć żyć. Opuszczony Leidental, nie mogąc znaleźć dla siebie miejsca, podąża za nim. Autor pokazał mechanizm zależności człowieka od człowieka, zarówno w przyjaźni, jak i w miłości, tę ostatnią zaś doszczętnie rozebrał na części składowe, dogrzebując się do jednej z podstawowych prawd o człowieku.

SZYC

Sztuka muzyczna

przekład: Michał Sobelman

"Sztuka Szyc, podobnie jak Jacobi i Leidental, zaliczana jest do dramatów rodzinnych.

(...) mąż, który ginie w wojnie, wraca do domu po śmierci i zamieszkuje pod stołem, gdzie zjada okruchy. Nie jest jednak w stanie przemienić świata w bardziej duchowy ani porwać panny młodej, do której przybywa, ale zostaje z rodziną stając się częścią ich pozbawionego sensu i duchowości materialistycznego życia."

ze wstępu Agnieszki Olek

Śmieszna baśń przez łyzy - o spotkaniu z teatrem i dramatem Hanocha Levina

KRUM

przekład: Jacek Poniedziałek

"Krum z 1975r. nawiązuje do biblijnej przypowieści o synu marnotrawnym. Bohaterem jest trzydziestoparoletni mężczyzna, który wraca do kraju z emigracji. Oprócz brudnej bielizny w walizce nie przywozi nic - jego wyjazd do Ameryki okazał się fiaskiem. Sztuka opowiada o świecie, w którym rozchwiane zostały wartości, takie jak małżeństwo,

macierzyństwo, rodzinna więź. A jednocześnie mówi o ludziach, którzy rozpaczliwie próbują naprawić ten stan i szukają oparcia w drugim człowieku. (...)

)Bohaterowie Kruma zdolni są do największych upokorzeń, byleby przerwać samotność i założyć rodzinę.

Haust świeżego powietrza, Roman Pawłowski
Gazeta Wyborcza nr 61 14-03-2005

SPRZEDAWCY GUMEK

Sztuka z piosenkami
przekład: Agnieszka Olek

Ta sztuka należy do tzw. komedii rodzinnych mówiących o losie i cierpieniu człowieka. Nurit Yaari zalicza Sprzedawców gumek do dramatów samotnych serc, gdzie kobiety i mężczyźni próbują poznać kogoś, z kim mogliby założyć rodzinę. Dzieje się tak z obawy przed samotnością i potrzeby zrealizowania przyjętej na siebie społecznej roli, którą odziedziczyło się w spadku po rodzicach.

ZIMOWY POGRZEB

Burleska w ośmiu odsłonach
przekład: Agnieszka Olek

"W dramacie Zimowy pogrzeb potrzeba ukrywania swojego ja przedstawiona jest metaforycznie, za pomocą maski, której nie chce zdjąć bohater Laczek Bobiczek, aby nie pokazać swojej nędzy i prawdy o sobie samym. Z obawy, że zostanie odrzucony, zdejmuje z siebie wciąż maski założone jedna na drugą, aby zostawić sobie jak najwięcej czasu na złudzenia i nadzieje."

ze wstępu Agnieszki Olek

Śmieszna baśń przez łzy - o spotkaniu z teatrem i dramatem Hanocha Levina

MĘKI HIOBA

przekład: Michał Sobelman

Sztuka zalicza się do grupy dramatów mitycznych, mówiących o losie i cierpieniu człowieka. Męki Hioba to przetworzona przez autora historia biblijna. Levin skupił się na relacjach zachodzących pomiędzy ludźmi a siłami, które determinują ich istnienie. Moment upadku Hioba w wersji Levina jest całkowitym zanegowaniem sensu cierpienia, człowieczeństwa i istnienia Boga. Hiob, który w obliczu zagrożenia nie wyrzeka się wiary w Boga, zostaje nabity na pal przez rzymskich żołnierzy. Jego męczarnie stają się jedną z atrakcji w rzymskim cyrku. Pozbawiona sensu śmierć Hioba, odarta z patosu, pozostawia otwarte pytanie o rolę Boga w ludzkim życiu, który być może nie jest w stanie zapobiec ludzkiemu cierpieniu.

PAKUJEMY MANATKI

Komedia na osiem pogrzebów

przekład: Jacek Poniedziałek

"Sztuka Levina nie tylko przypomina o śmierci, ale również oswaja z nią. Robi to w sposób przewrotny, bo przez bardzo czarny, a nawet groteskowy humor. Tutaj nie ma świętości - śmiejemy się z wszystkiego i wszystkich. Z mówcy pogrzebowego, który uwodzi wdowy chowające mężów, z kobiety, która pragnie tylko się wyrzygać, z prostytutki, która w wymierającej

społeczności niedługo nie będzie mogła zarobić na chleb. Właściwie każda postać jest śmieszna, a mimo to nasz śmiech jest raczej serdeczny. Nie potrafimy wyśmiewać się z nich, po prostu śmiejemy się razem z nimi nad groteskowością życia."

Anna Wróblowska

Nowa Siła Krytyczna, 07-03-2008

ŚNIĄCY CHŁOPIEC

Sztuka w czterech częściach

przekład: Michał Sobelman i Agnieszka Olek

Freddie Rokem obok Idącego w ciemności i Requiem zalicza Śniącego chłopca do poetycko-egzystencjalnej trylogii o śmierci i jej nieuchronności. Śniący chłopiec to dramat o drodze krzyżowej dziecka, które traci ojca i zostaje odłączone od matki. Do idyllicznego świata dzieciństwa chłopca wdziera się tłum przerażonych, ściganych i anonimowych ludzi. Bezimienność jest dla nich szansą na zapomnienie i śmierć. Sztuka odwołuje się do pamięci o uchodźcach ocalałych z Holokaustu i ich wiecznej tułaczce po świecie.

DZIWKA Z OHIO

przekład: Michał Sobelman

Dziwka z Ohio to historia dwóch żebraków, Hajbittera i jego syna, którzy pragną spotkać się z tytułową dziwką. Jedyną możliwością zaistnienia w wyśnionym przez nich spotkaniu jest wkradnięcie się do snu wymarzonej Dziwki z Ohio. Kobiety w sztukach Hanocha Levina bardzo często stają się obiektem męskich pragnień,

którzy w swych marzeniach tworzą wręcz absurdalnie wyolbrzymiony ich wizerunek. Autor wyśmiewa mężczyzn, którzy koncentrują się tylko i wyłącznie na swoich potrzebach. Mężczyźni według Levina są słabi i w swych pragnieniach całkowicie uzależnieni od kobiet. Hojbbitter i Hojmar idąc do dziwki wędrują jedynie po świecie swoich iluzji. Ich podróż odwołuje się do mitu Żyda wiecznego tułacza, który obecny jest w wielu sztukach Levina.

MORDERSTWO

Sztuka w trzech aktach z epilogiem

przekład: Michał Sobelman

"Dramat Morderstwo to współczesny moralitet, w którym Levin powraca po wielu latach do aktualnych problemów, którymi wcześniej zajmował się w swoich kabaretach. Jest to niejako teatralna metafora błędnego koła, w którym tkwią dwa narody - palestyński i izraelski, błędnego koła wzajemnej nienawiści, zemsty i zabijania, gdzie nie ma winnych, są tylko zrozpaczone ofiary wiecznie opłakujące straty, dla których jedynym ratunkiem jest pragnienie zemsty."

ze wstępu Agnieszki Olek

Śmieszna baśń przez łyzy - o spotkaniu z teatrem i dramatem Hanocha Levina

Levin w kilku ostrych migawkach przedstawia horror wojny domowej, w której wczorajsi sąsiedzi stają się śmiertelnymi wrogami. Młodzi izraelscy żołnierze torturują i zabijają swego arabskiego rówieśnika, z którym jeszcze wczoraj mogli zagrać w piłkę. Ślepa zemsta ojca zabitego chłopca uderza w niewinnych narzeczonych, którzy przeżywali na plaży swoją

pierwszą noc. W następnej scenie tłum linczuje arabskiego robotnika, którego całą winą było podglądanie dziwek w oknach burdelu. (...) w Morderstwie mamy do czynienia ze zbrodnią pokazywaną jako choroba zakaźna przenoszona z kata na ofiarę.

Roman Pawłowski, Gazeta wyborcza
21 maja 2002r.

REQUIEM

(oparte na trzech opowiadaniach Czechowa)

Bajka o śmierci

przekład z hebrajskiego: Irit Amiel

Ten poetycko-egzystencjalny dramat o nieuchronności śmierci, jedna z bardziej osobistych sztuk Hanocha Levina, powstał w 1999 r., tuż przed śmiercią pisarza. Postacie Levina bardzo często wyobrażają sobie, jak będzie wyglądało życie po ich śmierci, boja się zostać zapomniani. Nawet aniołowie, którzy w Requiem przychodzą, żeby pomóc bohaterom sztuki przekroczyć linię życia i śmierci, są bezradni wobec zastanej rzeczywistości i nieudolnie żartując próbują złagodzić ból odchodzenia. Każdy z bohaterów tej "bajki o śmierci" opłakuje odejście kogoś bliskiego i pozostaje samotny wobec śmierci i bólu rozstania.

Source URL: <http://adit.linuxpl.eu/wydawnictwo/ja-i-ty-i-nastepna-wojna>

Odnosińki

[1] http://adit.linuxpl.eu/sites/default/files/levin1_0.jpg

[2] <http://adit.linuxpl.eu/autorzy/levin-hanoch>

[3] <http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/167/konto>

[4] http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/167/konto,_cialo_i_resztki_poezji/

[5] http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/166/chucpa_teatr_i_dramat_hanocha_levina/

[6] http://www.teatr-pismo.pl/przestrzenie-teatru/165/zyc_w_rozczarowaniu/

[7] <http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/87753.html>